

міжнародних стандартів бухгалтерського обліку і аудиту, недопущення зловживань з боку фінансових посередників та професійних учасників ринку [4]; 6) стимулювати розвиток інвестиційних фондів та недержавних пенсійних фондів (НПФ) шляхом: перегляду чинного законодавства, що регулює діяльність зазначених суб'єктів, здійснення реформ, необхідних для удосконалення інфраструктури ринку; 7) забезпечувати зосередження торгівлі цінними паперами тільки на організаційно оформленому біржовому та позабіржовому ринках; 8) вдосконалити систему спеціалізованих організацій інфраструктури фондового ринку, зокрема національного депозитарію, зберігачів цінних паперів та розрахунково- клірингових установ; 9) створити сприятливі умови для обігу цінних паперів іноземних емітентів на території України і цінних паперів резидентів за її межами; 10) поліпшити механізм залучення вільних коштів суб'єктів господарювання через систему внутрішніх місцевих позик; 11) збільшити капіталізацію, ліквідність та прозорість фондового ринку шляхом: розширення пропозиції цінних паперів з високими інвестиційними характеристиками, покращення інформаційної прозорості фондового ринку, вдосконалення принципів функціонування фондового ринку та впровадження нових видів фондових інструментів, сприяння розвитку та становленню потужних інституційних інвесторів; 12) здійснити податкове та валютне стимулювання фондового ринку шляхом: удосконалення та оптимізації режиму валютного регулювання операцій з цінними паперами, формування сприятливого податкового клімату для учасників ринку.

Аналіз основних показників, які визначають стан фондового ринку, показав, що сучасний ринок цінних паперів України характеризується надзвичайно високим ступенем фрагментації, обмеженістю ліквідності та різноманітності видів цінних паперів. Це, в свою чергу, є основними перешкодами до майбутнього розвитку фондового ринку та ринку капіталу в цілому. Але, незважаючи на всі недоліки, ринок цінних паперів має потенційні можливості для подальшого розвитку, а особливо це стосується ринку державних цінних паперів. Тому наступним етапом може бути дослідження перспектив розвитку ринку державних цінних паперів в Україні з урахуванням міжнародного досвіду

Список використаних джерел:

1. Богатов А.О. Місце фондового ринку в структурній перебудові економіки / А.О. Богатов // Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. - 2010. - №1. - с. 44-51.
2. Боринець С.Я. Економічна природа та призначення державних цінних паперів / С.Я. Боринець, Л.В. Могилко // Інвестиції: практика та досвід. - 2013. - № 13. - с. 29-31.
3. Вівчар О.Й. Сучасні тенденції розвитку ринку цінних паперів в Україні / О.Й. Вівчар // Науковий вісник НЛТУ України - 2011. - №219. - с. 178-182
4. Бочуля Д.В. Проблеми і перспективи розвитку фондового ринку України [Електронний ресурс] / Режим доступу: [http://libiof.cot/en\\$te/rp^pbp?пеш8i4=1352](http://libiof.cot/en$te/rp^pbp?пеш8i4=1352).

Товарні біржі та економічні умови їх розвитку

Пащенко О.П., студент 4 курсу факультету №2 НАВС

Науковий керівник: кандидат економічних наук, доцент ***Грущенко О.А.***

Сучасний етап розвитку України характеризується переходом до ринкової економіки, ринкових відносин, активним формуванням інфраструктури ринку. В складі цієї інфраструктури одне з основних місць належить біржам: товарним, фондовим, валютним та іншим. Найбільш масовий розвиток одержали товарні біржі (ТБ), які являють собою організований товарний ринок, в межах якого відповідно до встановлених правил здійснюються угоди купівлі-продажу певних видів товарів.

У відповідності з діючим на Україні законодавством ТБ - це організація, що об'єднує юридичні і фізичні особи, які здійснюють виробничу і комерційну діяльність і має за мету надання послуг при укладанні біржових угод, виявленні товарних цін, попиту і пропозиції на товари, вивчення, впорядкування і полегшення товарообігу і пов'язаних з ним торгівельних операцій.

ТБ діє на основі самоврядування, господарської самостійності, є юридичною особою, має відокремлене майно, самостійний баланс, власний розрахунковий, валютний та інші рахунки в банках, печатку із своїм найменуванням. ТБ не займається комерційним посередництвом і не має на меті одержання прибутку.

Діяльність ТБ здійснюється відповідно до Закону України «Про товарну біржу», статуту біржі, правил біржової торгівлі та біржового арбітражу.

Розвиток ТБ зумовлений рядом економічних умов, які в найбільшій мірі проявляються в умовах функціонування вільної ринкової економіки. До найважливіших із цих умов відносяться :

1. Вільний вибір і здійснення підприємницької діяльності. Економічне законодавство повинне надавати можливість будь-якому господарському суб'єкту вільно вибирати напрямки і методи своєї підприємницької діяльності, самостійно приймати економічні рішення і нести повну відповідальність за їх наслідки і зв'язаний з цим ризик. При цьому основою підприємницької діяльності в будь-якій сфері, включаючи біржову, є одержання прибутку.

2. Економічна самостійність господарських суб'єктів, основана на різноманітності форм власності. В найбільшій мірі ця самостійність забезпечується правом приватної або колективної власності на майно. При цьому одні господарські суб'єкти не повинні впливати на економічні рішення, які приймаються іншими господарськими суб'єктами.

3. Необмежене число учасників підприємницької діяльності сфері товарного виробництва і торгівлі. Економіка в цілому, і біржова торгівля зокрема, тим ефективніша, чим ефективніша конкуренція і кращі умови для неї. Конкуренція передбачає створення ряду організаційних і економічних передумов, зокрема, наявності в кожному спеціалізованому секторі товарного виробництва і торгівлі достатньої кількості господарських суб'єктів, вільний вхід кожного з них в той або інший товарний ринок.

4. Повна проінформованість кожного господарського суб'єкту про поточну економічну і біржову кон'юнктуру. Ця інформація стосується стану попиту і пропозиції, рівня цін, норм прибутку на капітал, джерел товарних ресурсів тощо. Без цього підприємець не в змозі приймати

правильні економічні рішення, робити найкращий для себе вибір. Реалізація цієї умови пов'язана з створенням широкої біржової інфраструктури, зокрема, консалтингових, маркетингових та інших фірм.

5. Мобільність обігу матеріальних, трудових, фінансових та інших видів ресурсів. Підприємці вкладають свій капітал в ту чи іншу сферу діяльності з метою одержання прибутку. Розраховувати на вони можуть в тому випадку, якщо в результаті переміщення капіталу розширюється обсяг виробництва і реалізації продукції. А це в свою чергу відбувається тоді, коли залучаються ресурси, застосовують найбільш вигідні їх комбінації. Стосовно до біржової торгівлі першочергову роль відіграє мобільність обігу товарно-сировинних ресурсів. Мобільність обігу ресурсів передбачає повне охоплення ринковими відносинами всіх сфер економіки.

6. Вільний вибір партнерів по угоді. На відміну від директивно - командної економіки, якій властиві глобальні відносини розподілу продукції при жорсткій прив'язці поставників до споживачів, ринковій економіці властиві відносини між рівноправними партнерами, основані на договорах і контрактах за принципом горизонтальних господарських зв'язків. Це відноситься до сфери виробництва і реалізації всіх видів товарної продукції. Закупки необхідно сировини, матеріалів, машин та обладнання.

7. Вільне ціноутворення. Господарські суб'єкти повинні володіти правом самостійного встановлення ціни на свої товари. Ці ціни базуються на співвідношенні попиту і пропозиції і формуються процесі торгів між продавцем і покупцем. Державне регулювання цін повинне охоплювати мінімальне число товарів і здійснюється в основному економічними методами, в першу чергу за допомогою системи оподаткування.

8. Відкритість економіки держави зовнішнім зв'язкам. Вільна підприємницька діяльність, в тому числі і біржова, повинна розповсюджуватись і на зовнішньоекономічні зв'язки. Це відображається у можливості господарських суб'єктів здійснювати господарську діяльність в даній країні на рівних засадах. Реалізація цієї умови необхідна для інтеграції країни в систему світових господарських зв'язків і проникнення на світовий ринок, побудови системи міжбіржових зв'язків.

Слід відмітити, що ринкова економіка не лише створює умови виникнення і ефективного функціонування біржової торгівлі, але за її допомогою все більш зміцнює свої позиції. Розповсюджуючи принципи вільної торгівлі, характерні сьогодні для ТБ, на всю економіку нашої держави, біржова торгівля сприяє прискоренню формування ринкової економіки.

Список використаних джерел:

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. - 2016. - № 436-ГУ [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
2. Закон України Про цінні папери і фондовий ринок. [Електронний ресурс]. - режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
3. Сохацька О.М. Біржова справа: Підручник. - Тернопіль: Карт-Бланш, 2003.